

1981, 17. října – Sdělení VONS č. 267 „Odsouzení Josefa Kordíka“ o hlavním líčení u Okresního soudu v Lounech s Josefem Kordíkem a jeho odsouzení pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi k podmíněnému trestu odnětí svobody.¹

Dne 28. 9. 1981 proběhlo před senátem Okresního soudu v Lounech hlavní líčení v případě duchovního Josefa Kordíka z Libčevsi v Severočeském kraji.² Okresní prokurátor, promováný právník Milan Mentlík, proti němu vznesl obvinění, že se dopustil trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi (§ 178 trestního zákona) podle něho tím, že v březnu a dubnu 1981 celebroid v Libčevsi, v Kozlech a v Měrunicích bohoslužby ještě poté, co mu byl rozhodnutím KNV v Ústí nad Labem odňat státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti.³

Již aranžmá soudu naznačovalo, že jeho průběh bude neregulární. Jako obvykle byla např. porušena zásada veřejnosti jednání (do soudní síně byl vpuštěn jen důvěrník obžalovaného), které však zato probíhalo za silné asistence neuniformovaných i uniformovaných policistů uvnitř budovy i ve městě.⁴ Procesní zákonná ustanovení pak byla porušována i v průběhu soudu.⁵ Předseda senátu JUDr. Rudolf Mrázek dokonce zakázal obžalovanému dělat si poznámky během řeči prokurátora.⁶ Zcela pomínuty byly rovněž dvě stížnosti na postup vyšetřovatele, podané obžalovaným.⁷ Prokurátor teprve po přečtení a uzavření spisu k němu připojil svou závěrečnou zprávu, aniž se s touto podstatnou složkou spisu mohl obžalovaný seznámit. Do spisu naproti tomu předseda senátu odmítl zařadit Kordíkovo vyjádření k obžalobě, v němž z občanského i církevně právního hlediska naprosto přesvědčivě dokazuje, že jednal v úplném souladu s právní normou, když vyčkával ve smyslu § 1 vládního nařízení č. 219/49 Sb. k zákonu č. 218/49 Sb., až bude z duchovenského úřadu (na předchozí žádost státních orgánů) odvolán svým církevním představitelem a vykonával do té doby své kněžské

povinnosti.⁸ Tento nadřízený, kapitulní vikář litoměřické diecéze Josef Hendrych,⁹ funkcionář mírového hnutí katolického duchovenstva „Pacem in terris“, ač neváhal fungovat v tomto procesu jako svědek obžaloby, naopak konal své povinnosti liknavě, když Kordíka z úřadu odvolal teprve na přímou telefonní urgenci krajského tajemníka pro věci církevní dne 9. 4. 1981. Jedině tímto jeho opomenutím se stalo, že Kordík odsloužil inkriminované bohoslužby.

To, že jednal v souladu se zákonem, dokládá shodně s ním ve svém dopise zaslaném Okresnímu soudu v Lounech i Kordíkův nejvyšší církevní představený v českých zemích, arcibiskup-metropolitita pražský, kardinál František Tomášek. Výslovně zde uvádí: „Pokud jsem informován, P. Josef Kordík čekal ve smyslu zákona na vyrozumění od svého nadřízeného církevního orgánu, že je propuštěn z duchovenské služby ... Jednal proto v tomto směru v plném souladu s požadavky zákona, a nebylo v tom narušování státního dozoru nad církví.“¹⁰

Také tento dokument, dovolávající se pouze stroze litery zákona, „nestranný“ předseda senátu do spisu nezařadil.

Maření dozoru nad církví nebylo Kordíkem naplněno nejen v intenci, ale ani čistě technicky vzato. Všechny bohoslužby napadené obžalobou byly totiž řádně předem nahlášeny na příslušných místech a konány v ohlášených termínech a kostelích.

Kordík závěrem svého vyjádření k obžalobě požádal prokurátora, jenž ve své řeči o něm tvrdil, že „vědomě porušoval jednu ze základních zásad součinnosti církve a státu“, aby tuto zásadu slovně formuloval a uvedl číslo, pod kterým vyšla ve sbírce zákonů. Odpovědi na to se mu nedostalo. Rovněž konstatoval, že signování Mezinárodního paktu o náboženských a kulturních právech v Československu (viz vyhlášku č. 120/76) problematizuje předchozí zákonná ustanovení o nutnosti státního souhlasu k vykonávání duchovenské činnosti.

V rozporu s fakty byl Josef Kordík shledán vinným a odsouzen k podmíněnému trestu 1 roku s odkladem na tři roky.

Protože v průběhu hlavního líčení bylo zaprotokolováno, že obžalovaný nemá soud poučovat o právních předpisech, neboť

jsou mu známy,¹¹ lze mít důvodně za to, že soud tyto zákonné normy ve svém výroku o vině záměrně a vědomě ignoroval.

Informace o Chartě 77, r. 4, 1981, č. 10, s. 3.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Josefa Kordíka viz dále sdělení VONS č. 251 a 265 dokumenty č. 252 a 266.
- ² Senát Okresního soudu v Lounech byl složen z předsedy Rudolfa Mrázka a soudců Františka Kleina a Jiřího Hetzera. Proti rozsudku podal Kordík 23. 10. 1981 odvolání, které projednával 27. 11. 1981 Krajský soud v Ústí nad Labem v senátu složeném z předsedy Zdeňka Pánka a soudců Antonína Půlkrábka a Vladislava Duchoně. Hlavní líčení bylo skončeno usnesením, že se veřejné zasedání odročuje na neurčito. Další zasedání Krajského soudu v Ústí nad Labem proběhlo dne 22. 4. 1982 před senátem složeným z předsedy Vladislava Duchoně a soudců Zdeňka Pánka a Antonína Půlkrábka, který rozsudek Okresního soudu v Mostě zrušil a rozhodl, že Josef Kordík je vinen trestným činem maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi, který spáchal skutkem uvedeným v napadeném rozsudku s tím rozdílem, že k porušení zákona došlo pouze ve dnech 29. 3. a 5. 4. 1981. Kordík byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu dvou roků. OS v Lounech, soudní spis k případu Josefa Kordíka (spis. zn. 2 T 374/81) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 4 Rt 10/91, rozsudek Okresního soudu v Lounech z 28. 9. 1981; odvolání Josefa Kordíka proti rozsudku a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem je rovněž uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 180, sign. I/4 a 5, kart 31.
Zprávu o Kordíkově případě přinesl Index on Censorship v textu s názvem „Czechoslovakia: major drive by secret police against catholic samizdat“ (text dále informoval o uvěznění Jaroslava Duky a Františka Lízny), LP, Sb. VONS, inv. č. 180, sign. IV/3, kart 31. O případech Františka Lízny, Jaroslava Duky a Josefa Kordíka referoval i článek „Crackdown in Czechoslovakia“ in: *Catholic Herald*, 28. 8. 1981, s. 1, uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 180, sign. IV/3, kart 31. Z exilových periodik o kauze referoval např. článek „Stálá represe věřících“ in: *Americké listy*, 1981, č. 25 (19. 6. 1), s. 2.
- ³ Obžaloba podaná 22. 7. 1981 okresním prokurátorem v Lounech Milanem Mentlíkem je uložena in: OS v Lounech, soudní spis k případu Josefa Kordíka (spis. zn. 2 T 374/81) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 4 Rt 10/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 180, sign. I/3, kart 31.

- ⁴ Do soudní síně byl jako důvěrník obžalovaného vpuštěn Zdeněk Bárta. OS v Lounech, soudní spis k případu Josefa Kordíka (spis. zn. 2 T 374/81) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 4 Rt 10/91, protokol o hlavním líčení Okresního soudu v Lounech konaném 28. 9. 1981. Kordík k omezování přístupu veřejnosti na hlavní líčení ve svém odvolání z 23. 10. 1981 uvedl: „*Předseda senátu zcela vědomě porušil zásadu veřejnosti hlavního líčení podle § 199 tr. ř. Moji přátelé byli ze soudní síně vykázáni. Původně mělo být líčení v síni č. 24, ale na poslední chvíli bylo přemístěno do zcela malé jednací síně. V jednací síni byli přítomni dva příslušníci StB z Ústí n. Labem v civilu a dvě zaměstnankyně lounského soudu.*“ OS v Lounech, soudní spis k případu Josefa Kordíka (spis. zn. 2 T 374/81) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 4 Rt 10/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 180, sign. I/4, kart 31.
- ⁵ K tomu se Kordík vyjádřil ve svém odvolání z 23. 10. 1981: „*Předseda senátu při hlavním líčení velmi nepřesně až zcela nesprávně protokoloval a odmítl přihlížet k mým oprávněným námitkám k protokolaci. První příklad: Vypovídal jsem: ‚Co se týče tvrzení svědka Peška, že jsem provedl opravu stodoly přes zákaz, tak jsem opravu skončil dříve, než zákaz opravy nabyl právní moci.‘ Předseda senátu zaprotokoloval: ‚Ještě dodávám, že pokud uvádí, že jsem opravoval stodolu, tak jsem žádnou stodolu neopravoval.‘ Pokusil jsem se to vysvětlit znovu, ale marně. K protokolu dodal dvě slova: ‚Správně opravoval.‘ Druhý příklad: Vypovídal jsem: ‚V rozhodnutí o odnětí souhlasu nebyl uveden důvod, ani ministerstvo při potvrzení neuvedlo důvod, přesto že jsem o to výslovně žádal. Na radu kardinála Tomáška jsem napsal novou žádost o uvedení důvodu na ministerstvo. Ani potřetí mi důvody sděleny nebyly.‘ Předseda senátu protokoloval: ‚Žádal jsem kardinála Tomáška, aby za mne intervenoval na ministerstvu kultury, ale on mi řekl, abych požádal sám.‘ Třetí příklad: Vypovídal jsem: ‚Soud by měl vyvodit důsledky z toho, že na nařízení o domovní prohlídce nebylo razítko prokurátora.‘ Předseda senátu protokoloval: ‚Dodávám k tomu ještě, že soud by si měl všimnout, že na protokolu o domovní prohlídce není razítko okresního prokurátora.‘“ Tamtéž.*
- ⁶ Bližší informace jsou uvedeny v Kordíkově odvolání z 23. 10. 1981. OS v Lounech, soudní spis k případu Josefa Kordíka (spis. zn. 2 T 374/81) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 4 Rt 10/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 180, sign. I/4, kart 31.
- ⁷ Kordík žádal 19. 9. 1981 o zařazení své stížnosti na postup vyšetřovatele ze 3. 6. 1981, vyjádření k obžalobě, žádosti o předvolání svědka znalce JUDr. Jaroslava Hájka ze Sekretariátu pro věci církevní při Ministerstvu kultury ČSR, žádosti o přezkoumání rozhodnutí vyšetřovatele z 2. 6. 1981 a žádosti o přezkoumání postupu vyšetřovatele z 2. 6. 1981 do spisu a o jejich přečtení u hlavního líčení. OS v Lounech, soudní spis k případu Josefa Kordíka (spis. zn. 2 T 374/81) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 4 Rt 10/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 180, sign. I/6, kart 31.
- ⁸ Vyjádření J. Kordíka k obžalobě je uloženo in: OS v Lounech, soudní spis k případu Josefa Kordíka (spis. zn. 2 T 374/81) uložený jako příloha k re-

habilitačnímu spisu, spis. zn. 4 Rt 10/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 180, sign. I/3, kart 31.

⁹ Správně Josef Hendrich.

¹⁰ Dopis kardinála Františka Tomáška z 21. 9. 1981 je uložen in: OS v Lounech, soudní spis k případu Josefa Kordíka (spis. zn. 2 T 374/81) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 4 Rt 10/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 180, sign. IV/1, kart 31.

¹¹ Viz protokol o hlavním líčení u Okresního soudu v Lounech konaném 28. 9. 1981. OS v Lounech, soudní spis k případu Josefa Kordíka (spis. zn. 2 T 374/81) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 4 Rt 10/91.